

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Služební smlouva

§ 1151.

639.

Služební poměr zaměstnance na statku člena býv. panovnické rodiny, jehož vlastnictví nabytí čs. stát na základě zák. č. 354/21, je povahy soukromoprávní, leda že individuálním aktem byl převzat do poměru veřejnoprávního. Nález nejv. spr. soudu z 5. X. 1933, č. 16.482, Boh A 10.763. Prejudikatura: Boh A 3443/24, 3795/24, 3995/24.*)

§ 1151.

640.

I. Dal-li zaměstnavatel v hromadné úmluvě o dočasném přerušení práce ujištění, že nároky dělníků na základě kolektivní smlouvy budou při opětném vstupu dělníků do služby ponechány v platnosti s omezením »pokud jí to bude možno«, zrušil služební poměr výpovědí s tím, že se zavazuje vypovědět dělníky přijmouti, avšak event. za mzdových poměrů pro ně proti kolektivní smlouvě nepříznivějších.

II. Kolektivní smlouvy o sobě nemají povahu donucující a mohou být uzavřením jednotlivých smluv zvláštní dohodou zcela nebo zčásti zrušeny, a to i vzdor opačnému ustanovení kolektivní smlouvy. Rozh. vrch. rozh. soudu hornického z 13. XII. 1933, Vhrs 168/33, Nazdar č. 3/VIII.

Právnímu názoru, vyjádřenému v napačeném rozsudku, že úmluvou o dočasném přerušení práce bylo vytvořeno vzdor výpovědi spojení mezi časově oddělenými pracovními obdobími jednotlivého dělníka, že tudíž nemá významu úplného zrušení stávajícího služebního poměru, že spíše právě dělníci, podle pořadu znovu do práce vstupující, pokračují ve svém dřívějším služebním poměru — bylo by možno jen tenkrát neobmezeně přisvědčiti, kdyby žalovaná strana si nevyhradila změnu platných ustanovení služební smlouvy před znovuvstoupením dělníků do služebního poměru. Byla-li taková výhrada učiněna, pak nutno zastávat názor, že následkem výpovědi byla služební smlouva zrušena. Žalovaná strana vypovědění dělníky ujistila, že po uplynutí určité doby je do služby znovu přijme, sobě však vyhradila právo změnit až dosud platné předpisy služební smlouvy před opětným vstupem dělníků do práce. V tomto případě byla by žalovaná strana oprávněna výši mzdy za směnu, příp. úkol snížit před smlouvenou dobou opětného vstupu dělníků do služby a o dělníku, jenž přes to, že byv o snížení odměny za práci vyzkoušen, do práce znovu vstoupil, by se mělo za to, že souhlasí s navrženou změnou služebního poměru. V tom případě by nešlo o jednostrannou změnu až dosud platné mzdové úmluvy z 1. února 1930, nýbrž o změnu, sjednanou žalovanou stranou s dotyčnými dělníky, kterážto

*) B o h. A. 3443 (nál. z 4. IV. 1924, č. 5667). Služební poměr zaměstnanců býv. cis. statků, jež byly státem čs. převzaty na základě zák. z 12. srpna 1921, č. 354 Sb., jest poměrem soukromoprávním. Charakteru úředníků státních mohou nabýti jen individuálním jmenováním.

B o h. A 3795 (nál. z 23. VI. 1924, č. 4530). Služební poměr býv. e. a k. fondovních a rodinných statků je poměrem soukromoprávním, i po nabytí statků těch republikou čs., pokud nebyli tito zaměstnanci individuálním aktem příslušného úřadu čs. jmenováni zaměstnanci čs. státu.

B o h. A 3995 (nál. z 7. X. 1924, č. 17.067). Služební poměr zaměstnanců na velkostatku člena býv. panovnické rodiny rak.-uherské nestal se státním služebním poměrem veřejnoprávním již tím, že velkostatek byl státem čs. na základě zák. č. 354/1921 převzat a že zaměstnanec ten byl ve službě ponechán.

změna jest přípustná a platná vzdor ustanovení odst. VI. uvedené mzdové úmluvy. V ohledu tom poukazuje se na odůvodnění rozsudku tohoto vrchního hornického rozhodčího soudu ze 4. února 1931, č. j. Vhrs 7/31-1. Že kolektivní smlouva o sobě nemají povahu donucující a že naopak uzavřením jednotlivých smluv zvláštní dohodou zcela nebo zčásti zrušeny býti mohou, vychází zejména z ustanovení § 6 odst. 2. zákona o obchodních pomocnících a § 144b) živn. řádu.*)

Z uvedeného plyne, že pro rozhodnutí věci je směrodatným údaj žalované strany, podle něhož dala ujištění, že nároky dělníků na základě zmíněné kolektivní smlouvy budou při opětném vstupu dělníků do služby ponechány v platnosti s omezením »pokud jí to bude možno«. Tím dala dosti zřetelně najevo, že si vyhrazuje uzavřít s dělníky služební smlouvu, pokud jde o mzdu, odlišnou od kolektivní smlouvy, že pokládá služební poměr za zrušený výpovědí s tím, že se zavazuje vypovědět dělníky každopádně přijmouti, leč případně za mzdových poměrů pro ně nepříznivějších.

§ 1154.

641.

Bylo-li smluvně ujednáno, že zaměstnavatel bude platit zaměstnanci pensi, jest pensi rozuměti zaopatrovací požitky, poskytované zaměstnanci vystoupivšími ze služby na dobu jeho života. Rozh. nejv. soudu z 9. II. 1933, Rv I 1211/31, Váž. obč. 12340.

D ů v o d y:

Prvým soudem bylo zjištěno, že v lednu 1924 bylo mezi stranami ujednáno, že žalobce, jenž byl u žalované zaměstnán jako ředitel cukrovaru, odejde do pense a že mu žalovaná firma bude platit pensi 15.000 Kč ročně ve dvou pololetních splátkách po 7500 Kč vždy 1. července a 31. prosince každého roku pozadu. Mimo to zjistil prvý soud, že v době tohoto ujednání obě strany věděly, že žalobce bude dostávat pensi též od pensijního ústavu československého průmyslu cukrovarnického v Praze. Bylo-li takto smluvně dojednáno, že žalovaná bude žalobci platit pensijní požitky bez časového omezení, jest smlouvu vykládati podle § 914 obč. zák. a čl. 279 obch. zák. tak, jak toho žádá obyčej poctivého styku, totiž v tom smyslu, že pensi jest rozuměti zaopatrovací požitky, poskytované zaměstnanci vystoupivšímu ze služby na dobu jeho života. Kdyby smluvené placení pense mělo býti omezeno podle vůle stran jen na určitou dobu, musilo by to býti ve smlouvě uvedeno výslovně a jasně.

§§ 1154b), 1162d)

642

Poskytování úplaty podle § 1154 b obč. zák. nelze považovati za prodloužení služebního poměru, jehož skončením počíná propadná lhůta podle § 1162 d) obč. zák. Rozh. nejv. soudu z 13. VII. 1933, Rv I 728/32, Váž. obč. 12754.

Žalobou, zadanou na soudě dne 26. července 1930, domáhal se zaměstnanec na zaměstnavatele zaplacení pětiletého ročního příjmu, ježto byl dne 6. ledna 1930 bezdůvodně propuštěn. Oba nižší soudy žalobu zamítly, ježto nebyla podána

*) Zaměstnavatel může i při kolektivní smlouvě se zaměstnancem platně uzavřít smlouvu zvláštní, od smlouvy kolektivní se uchylující, a to i v tom případě, když to smlouva kolektivní zakazuje. (Důvody otištěny v Beránkově Sbírce judikátů, str. 79.)

Srov. k tomu Váž. obč. 5479 a Váž. obč. 11822 (z 1. VII. 1932, Rv II 845/30). P. P. 426.

v šestiměsíční propadné lhůtě § 1162 d) obč. zák. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Nesprávné právní posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud souhlasně s procesním soudem první stolice počítá propadnou lhůtu § 1162 d) obč. zák. ode dne 6. ledna 1930, máje prý mylně za to, že služební poměr toho dne skončil, ač žalobci ještě do 15. března 1930 byla žalovanou firmou placena úplata podle § 1154 b) obč. zák. O tom, že lhůta § 1162 d) obč. zák. počíná skončením služebního poměru, předčasným propuštěním nebo předčasnou výpovědí, nemůže býti pochybnosti (Sb. n. s. 4003). Žalobce opírá žalobní žádání o to, že byl 6. ledna 1930 bezdůvodně propuštěn. Ovšem je mezi stranami nesporno, že se žalobce před tím dne 6. ledna 1930 hlásil nemocným a že mu pak v době od 6. ledna do 15. března 1930 závodní nemocenskou pokladnou žalované firmy bylo placeno nemocenské. Placení úplaty podle § 1154 b) obč. zák. nelze však považovati za prodloužení služebního poměru, ježto placení to nespočívá s otázkou skončení služebního poměru. V případě onemocnění dostává se zaměstnanci plat v zákoně ustanovený od doby, kdy službu konati přestal, a nerozhoduje při tom, jak vyplývá z posledního odstavce § 1154 b) obč. zák. v doslovu zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 Sb. z. a n., kdy byl služební poměr rozvázán. Ustanovení o skončení pracovního poměru jsou upravena v zákoně docela zvlášť, nezávisle na předpisech o placení mzdy v případě onemocnění a povinnost platiti mzdu nebo část její následkem onemocnění tkví ve zvláštních ohledech sociálně politických, by totiž zaměstnanec byl chráněn před nouzí, je-li pro nemoc práce neschopen. Stačí tu poukázati k rozhodnutí Sb. n. s. čís. 3908.*) Platí-li tedy zaměstnavatel úplatu podle § 1154 b) obč. zák. z jakéhokoli důvodu ať dobrovolně nebo že se pokládal k tomuto plnění podle zákona za povinného, nelze ještě z toho souditi na prodloužení služebního poměru. Žalobcem uplatňovaný nárok musel, ježto je nárokem z bezdůvodného a tím i předčasného rozvázání služebního poměru, býti, by nezanikl, podle § 1162 d) obč. zák. uplatňován na soudě do šesti měsíců ode dne svrchu uvedeného. Tato lhůta nebyla žalobcem dodržena, an, jak nižšími soudy je zjištěno a ostatně nepopřeno, žalobu podal teprve dne 26. července 1930, t. j. po uplynutí propadné lhůty šestiměsíční, u krajského soudu v Ch., kterýžto den je rozhodný, ježto žalobce, když jeho žaloba byla tímto soudem a potvrzujícím usnesením vrchního soudu pro věcnou nepříslušnost odmítnuta, žalobu znovu podal v třicetidenní lhůtě podle čl. V zák. čís. 130/30 Sb. z. a n. u příslušného soudu okresního.

§ 1162 d). 643.

Pod šestiměsíční propadnou lhůtu § 1162 d) obč. zák. (§ 33 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák.) nespádají nedoplatky služebních požitků z doby trvání služebního poměru. Rozh. nejv. soudu z 14. IX. 1933, Rv I 141/32; Váž. obč. 12804.

*) Váž. obč. 3908 (rozh. z 27. V. 1924, Rv II 210/24). V případě onemocnění dostává se zaměstnanci platu v zákoně ustanoveného od doby, kdy službu konati přestal, a nerozhoduje, zda služební poměr v této době byl rozvázán. Váž. obč. 5003 (rozh. z 30. IV. 1925, Rv I 546/25). Lhůta § 1162 d) obč. zák. vztahuje se netoliko k náhradě služného, nýbrž i k jinakému odškodnění pro předčasné zrušení smluvního poměru. Počíná skončením služebního poměru (předčasným propuštěním nebo výpovědí).

Pozemková reforma

644.

Bylo-li propuštění zaměstnance na zabraném a pod úředním dozorem jsoucím velkostatku pravoplatně uznáno za bezúčinné úřady k tomu povoláními podle § 22 zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 Sb. z. a n., nelze se již s otázkou propuštění zaměstnance zabývat při rozhodování o žalobě, jíž se zaměstnanec domáhá vyplacení zadržných služebních požitků. Rozh. nejv. soudu z 14. IX. 1933, Rv I 141/32, Váž. obč. 12804.

Horníci

§ 200. 645.

Vyhláška o změně v rozvržení směn podléhá schválení báňského úřadu podle § 200 ob. hor. zákona. Nál. nejv. spr. soudu z 22. XI. 1933, čís. 19.786/33, „Báňské Rozhledy“, str. 47/1934.

Soud musil se omeziti na otázku právní, která je na spor vznesena, to jest, zdali stěžovatelka je povinna novou úpravu směn pojmouti do služebního řádu svého závodu a jako součást jeho předložiti ji úřadu ke schválení.

Při řešení této otázky záleží především na tom, zdali určení počátku a konce směny spadá pod pojem „ustanovení o čase práce“ — Bestimmung über die Zeit der Arbeit — ve smyslu § 200 lit. c) ob. hor. z. Předpis tento staví vedle sebe „čas“ a „trvání“ práce — Zeit und Dauer der Arbeit. To nemůže míti jiný smysl, než že služební řád má obsahovati nejen ustanovení o tom, jak dlouho práce trvá, nýbrž i o tom, kdy, t. j. v které denní době se práce koná.

Stanovení počátku a konce směny není však nic jiného než ustanovení o tom, ve které denní době se práce koná. Z toho plyne, že ustanovení počátku a konce směny do služebního řádu podle § 200 lit. c) ob. hor. zák. náleží. Ježto pak podle úvodní věty cit. § 200 služební řád podléhá schválení úřadu báňského, jest na schválení báňského úřadu vázáno i ustanovení časových hranic práce.

Vzhledem k vývodům stížnosti bylo se však ještě zabývatí otázkou, zdali snad ustanovení počátku a konce směny neuniká potřebě úředního schválení tehdy, když není pojato do služebního řádu, vydaného podle § 9 zák. č. 156/1896 ř. z. generálně pro celý podnik (to jest pro všechny závody podniku) nebo pro celý revír, nýbrž je-li vydáno toliko ve formě vyhlášky individuálně pro jednotlivý důl nebo jednotlivý hornický závod.

Horní zákon (§ 200) zajisté nebrání vydávati vedle všeobecných služebních řádů revírních ještě zvláštní služební řády závodní. Za takovýto zvláštní služební řád sluší považovati i vyhlášku, jež obsahuje ustanovení o té či oné stránce služebního poměru zaměstnanců, zejména obsahuje-li některá z oněch ustanovení, jež podle výpočtu § 200 ob. hor. zákona do služebního řádu náležejí. Takovýto zvláštním služebním řádem jest i vyhláška, kterou schválený jednotný služební řád horních závodů ostravsko-karvínského hnědouhelného revíru z r. 1909 v § 15 vyhrazuje pro stanovení počátku a konce směny a odpočinků po dobu směny na každém závodě. Neboť touto vyhláškou doplňuje se služební řád revírní, který se pro svou všeobecnost pro jednotné řešení všech pracovních poměrů v revíru nehodí, a to po jedné z oněch stránek služebního poměru, které již podle výpočtu § 200 ob. hor. zák. mají služebním řádem býti upraveny.

Má-li však vyhláška povahu dílčího (doplňujícího) řádu služebního, platí o ní samozřejmě vše,

co je ustanoveno o řádu služebním vůbec. Platí o ní tedy také předpis, že potřebuje úředního schválení báňským úřadem.

Zmíněný služební řád revírní z r. 1909 vyhradiv v § 15 stanovení počátku a konce směny na jednotlivém závodě zvláštní vyhláše, ani podle svého znění nepropustil a ostatně ani nemohl propustit podnikatele ze zákonného závazku, ani poměry pracovní, jež podle § 200 hor. zák. mají být upraveny služebním řádem, tímto způsobem upravil. Záleží jedině na tom, zdali jde o takovou stránku pracovních poměrů, jež má být ve formě služebního řádu upravena. Že stanovení počátku a konce směny je takovou stránkou, bylo již vloženo.

Závodní výbory

§ 3 g)

646.

Rozhodčí komise rozhodující o stížnosti závodního výboru podle § 3, lit. g), nemůže se spokojiti s udáním zaměstnavatele, že měl zákonný důvod k okamžitému propuštění zaměstnance podle § 82 ž. ř., nýbrž je povinna, je-li okolnost ta sporná, rozhodnouti prejudiciálně, zdali zákonný důvod zaměstnavatelem uplatněný vskutku je dán. Nález nejv. spr. soudu z 25. X. 1933, č. j. 17.119/33, Sociální Revue, str. 506/XIV.

Podle § 3, lit. g), zákona o závodních výborech má propuštění (výpověď) dělníka neb zřízence, který jest alespoň 3 roky nepřetržitě v podniku zaměstnán, sděliti správa závodu ihned závodnímu výboru, který může, shledal-li propuštění zřejmě neodůvodněným, předložiti věc do 3 dnů se svým dobrozdáním rozhodčí komisi, která rozhodne do dalších 7 dnů s platností konečnou.

Z předpisu toho jest patrné, že o protestu závodního výboru podle § 3, lit. g), zákona o závodních výborech přísluší rozhodovati jedině rozhodčí komisi podle tohoto zákona zřízené. Odmítla-li tedy rozhodčí komise rozhodnutí o podání závodního výboru pro svou nepřislušnost, přiči se rozhodnutí její zákonu. Rozhodčí komise ovšem měla za to, že na jmenovanou dělnici ochrana § 3, lit. g), zákona o závodních výborech se nevztahuje, poněvadž jmenovaná byla propuštěna z práce pro nemoc, trvající déle 4 týdnů ve smyslu § 82 živn. řádu, a že také tento důvod, třebaš nešlo o jednání, jehož jmenovaná „se dopustila“, vylučuje ochranu zaměstnance podle citovaného zákonného ustanovení. Leč i kdyby snad pravda bylo, že nemoc zaměstnance, trvající déle 4 týdnů, jest důvodem, jenž vylučuje ochranu, kterou předpis § 3, lit. g), zaměstnancům poskytuje, nebyla rozhodčí komise oprávněna námítky závodního výboru odmítnouti pro svou nepřislušnost, neboť ve sporu o tom, existoval-li v daném případě nárok na ochranu podle § 3, lit. g), zákona o závodních výborech, jest otázka, nastal-li případ, tuto ochranu vylučující, otázkou merita, a nikoliv otázkou příslušnosti rozhodčí komise.*)

Pracovní soudy

§ 1.

647.

Smlouva o udělení a převzetí zastoupení obce při provozování kinematografické licence je smlouvou zmocnitelskou, nikoli služební. Nároky ze smlouvy té nelze uplatňovati na pracovním soudě. Rozh. nejv. soudu ze 7. VII. 1933, R I 633/33, Váž. obč. 12.750.

*) Srov. k tomu Boh. A 6154 (P. P., str. 74/VI.), 7093, 7610 (P. P., str. 35/VIII.) a j.

Rekursní soud neposoudil věc nesprávně, dospěv k úsudku, že tu nejde o spor mezi zaměstnavatelkou a zaměstnancem ze služebního poměru, založeného soukromoprávní úmluvou, a že tedy pro vyřízení sporu toho není příslušný soud pracovní podle zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a. n., nýbrž dovolaný krajský soud. Smlouva, o níž jde, má svůj původ v nařízení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem veřejných prací ze dne 18. září 1912, čís. 191 ř. zák. Není o tom sporu, že žalobkyně je majitelkou kinematografické licence, která je podle § 1 cit. nař. nepřenositelná. Podle § 9 nař. nesmí se provozování veřejných kinematografických představení propachtovati, avšak podle § 9 (2) smí se provozování díti zástupcem (obchodvodoucím), bylo-li úředně schváleno, což platí jmenovitě v tom případě, získají-li licenci právnické osoby, jež jinak by oprávnění jim udělené ani vykonávati nemohly. O takový případ tu jde. Žalobkyně zřídila si zástupce, jehož k provozování licence potřebovala, v osobě žalovaného, a týž byl pak, jak nesporno, příslušným správním úřadem jako obchodvodoucí schválen. Předmětem smlouvy mezi stranami byla tedy v podstatě zastupitelská činnost žalovaného. Nesejde na tom, jakým způsobem byl tento poměr dohodou stran bližší upraven, jaké hospodářské výhody obec povolila žalovanému, jak si zabezpečila nutný dozor nad jeho činností a pod. Smlouvu jest posuzovati jednotně podle jejího účelu, kterým bylo udělení, pokud se týče převzetí zastoupení obce při provozování kinematografické licence. Tento poměr sluší považovati za plnomocenský a nikoli za služební poměr, byť i při jeho upravení byly v smlouvu zahrnuty různé složky námezdního poměru. Opírá-li žalobkyně vymáhaný nárok o tuto smlouvu, nejsou splněny předpoklady příslušnosti pracovních soudů podle § 1 zák. č. 131/1931.

§ 36.

648.

Předpisu § 45 j. n. je použití, jde-li o to, zda je věcně příslušným dovolaný krajský soud či okresní soud, pro jehož obvod nebyl zřízen pracovní soud ani oddělení okresního soudu pro pracovní spory. — Přehlédl-li recursní soud (vrchní soud) předpis § 45 j. n. a odepřel-li krajskému soudu jeho věcnou příslušnost, změniv jeho usnesení, je dovolací recurs přípustný a je z jeho podnětu napadené usnesení zrušiti a odmítnouti recurs jako nepřipustný. Rozh. nejv. soudu z 16. IX. 1933, R I 502/33, Váž. obč. 12.813.

Žalování mají obecný soud u okresního soudu v Lanškrouně. Pro tento soudní okres nebyl zřízen pracovní soud ani oddělení okresního soudu pro spory pracovní (vládní nařízení z 1. prosince 1931, č. 180 Sb. z. a. n.). K projednávání sporu, o kterýž jde, není tedy příslušný pracovní soud, jak napadené usnesení mylně za to má, nýbrž po případě okresní soud (§§ 42 a 3 zák. ze dne 4. července 1931, č. 131 Sb. z. a. n.), a jde proto v souzeném případě jen o rozluštění otázky, je-li opodstatněna věcná příslušnost dovolaného krajského soudu či okresního soudu. Jelikož krajský soud v Chrudimi, u kteréhož žaloba byla podána, nevyhověv námítkce místní a věcné nepřislušnosti, se za příslušna prohlásil, nebyl podle prvního odstavce § 45 j. n. recurs proti tomuto usnesení dovolen, a měl být i úřední moci odmítnut soudem první stolice (§ 523 c. ř. s.) a nestalo-li se tak, recursním soudem (§ 526, odst. 2. c. ř. s.), ježto usnesení prvního soudu bylo neodporovatelným a stalo se pravoplatným. Protože však recursní soud, přehlédnuv předpis § 45 j. n., rozhodl o recursu ve věci a odepřel krajskému soudu jeho věcnou příslušnost, změniv jeho usne-

sení, jest dovolací rekurs přípustný, a bylo z jeho podnětu napadené usnesení zrušiti a rekurs jako nepřipustný odmítnouti, neboť k pravomoci rozhodnutí jest přihlížeti z moci úřadu (§ 240, třetí odstavec c. ř. s.).

§ 36.

649.

Rekurs proti usnesení odvolacího soudu ve sporech pracovních, jimž byl zamítnut návrh na opravu jeho rozsudku, je posuzovati podle §§ 419 c. ř. s., nikoli podle § 519 c. ř. s. Rozh. nejv. soudu z 9. IX. 1933, R I 702/33, Váž. obč. 12.795.

Podle druhé věty druhého odstavce § 36 zák. ze dne 4. července 1931, č. 131 Sb. z. a n., platí o rekursním řízení ve sporech pracovních »jinak«, t. j. pokud v uvedeném zákoně nejsou obsaženy předpisy zvláštní, ustanovení civilního řádu soudního. Platí tedy ve sporech pracovních ustanovení §§ 419 a 515 c. ř. s., podle nichž proti usnesení, kterým byl zamítnut návrh na opravu rozsudku, není samostatného opravného prostředku a strany mohou stížnosti na toto usnesení přivést k platnosti opravným prostředkem, podaným proti nejbližšímu rozhodnutí, jež lze bráti v odpor. Názor odvolacího soudu, že jeho usnesení ze dne 13. března 1933 bylo vydáno za odvolacího řízení, není správný, protože odvolací řízení bylo již ukončeno nejpozději vydáním rozsudku ze dne 13. ledna 1933. Rekurs žalovaného proti tomuto usnesení jest posuzovati podle §§ 419 a 515 c. ř. s., nikoliv podle § 519 c. ř. s. Protože podle stavu souzené věci neměl žalovaný již příležitosti, by po vydání usnesení soudu odvolacího ze dne 13. března 1933 přivedl stížnosti proti němu k platnosti opravným prostředkem proti nejbližšímu rozhodnutí, jež by bylo lze bráti v od-

por, nelze mu odepřít oprávnění, by podal proti němu rekurs samostatně (viz repertoirem č. 215 úř. sb. čís. 1471 dřívějšího nejv. soudu ve Vídní, čís. 10.727 sb. n. s.)* Bylo proto rekurs žalovaného proti odvolacímu usnesení vyhověti a usnésti se, jak se stalo.

§ 36.

650.

Do usnesení odvolacího soudu, jimž změnou usnesení pracovního soudu bylo vyhověno námitce, že věc nenáleží před pracovní soudy, je dovolací rekurs nepřipustným. Rozh. nejv. soudu ze 7. VII. 1933, R I 613/33, Váž. obč. 12.749.

Jde o usnesení odvolacího soudu, jenž změnou usnesení pracovního soudu vyhověl námitce, že věc nenáleží před soudy pracovní (§ 33, odst. (2) zák. ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a n.). Usnesení odvolacího soudu o námitce příslušnosti jest konečné (Říha: »Pracovní soudy«, str. 711, Prochaska: »Die Entscheidung der Stritte aus dem Arbeits-, Dienst- und Lehrverhältnisse«, str. 60, pozn. 6, a str. 63 (ad § 36), pozn. 1.). Správnost tohoto názoru vyplývá z toho, že zákon připoštlí dovolání proti rozsudkům odvolacích soudů (§ 34), kdežto o revisních rekursech proti jinakým rozhodnutím druhé stolice se vůbec nezmiňuje a že i co do usnesení pracovních soudů odporovatelnost omezuje na úzký okruh takových rozhodnutí (§ 18, 27, 36) a v § 36 (2) ustanovuje, že o rekursech podle toho zákonného místa přípustných rozhoduje s konečnou platností krajský soud, v jehož obvodu je pracovní soud. Nepřipustný dovolací rekurs bylo odmítnouti, když tak nečinily nižší soudy (§ 523, 526 c. ř. s. a § 36 zák. čís. 131/1931).

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

Sociální pojištění

§ 2.

651.

Smlouva služební nebo společenská? Nál. nejv. spr. soudu z 12. V. 1933, č. 8322, Boh. A 10.534.

Sporně jest, že Edon Sch. byl ve sporném období smluvně zaměstnán v zubotechnickém ateliéru st-lově, na sporu jest pouze, zdali byl takto činným na základě smlouvy služební, či smlouvy společenské.

St-1 během správního řízení předložil písemnou smlouvu dtdo Český Těšín dne 14. února 1927, podle níž Edon Sch. koncesovaný a zkoušený zubní technik, vstupuje na dobu 5 let jako společník do závodu st-lova, aby vedl st-lovu zubolékařskou a technickou praxi v jeho kompletně zařízeném ateliéru a čistý zisk po srážce režie se rozdělí mezi smluvce rovným dílem. Žal. úřad, aniž se zabýval obsahem smluvního poměru mezi jmenovanými, zejména významem uvedené písemní smlouvy, uznal, že je tu služební poměr, a popřel existenci poměru ze smlouvy společenské v podstatě z důvodu, že strany veřejnou obchodní společnost nezaložily, společenskou firmu nedaly zanést do obchodního rejstříku a že tu není živn. oprávnění k provádění zubní techniky ani pro formu, ani pro Edona Sch., takže tento není společníkem podle obchodního a živnostenského práva.

Z okolností, že nejde o veřejnou obchodní společnost, zapsanou do obchodního rejstříku, ještě neplyne, že by tu nemohla býti jinaká společnost, zvláště — jak tvrdí stížnost — společnost mimo rámec obchodního zákona v tom smyslu, že smluvní strany spojily své přičinění, po případě

i své věci, k společnému užítku, zejména neplyne z popřené existence obchodní společnosti, že by smluvní poměr in concreto mohl býti jen poměrem služebním. Okolnost pak, že chybí živnostenské oprávnění, znějící na společné nebo na Edona Sch., může snad míti význam s hlediska živn. zák., tento zákon však a rovněž žádný jiný zákon nestanoví, že by společník v samostatném podnikání se stal nesamostatným zaměstnancem, vyvíjí-li v podniku činnost, ke které se mu nedostává živn. oprávnění. Nelze proto ani okolnosti této pro řešení sporné otázky existence služebního poměru přiznati relevanci. Měl tudíž žal. úřad přihlédnouti ke smlouvě, na niž se st-1 dovolával, jako průkazu o tom, že Edon Sch. jest jeho společníkem a nikoli jeho zaměstnancem, a zkoumati, jaký má obsah a je-li výrazem souhlasné vůle a obrazem skutečného poměru stran.

Podle toho, co řečeno, založil žal. úřad svůj úsudek, že jest tu pracovní poměr podle § 2, odst. 1. zák. č. 221/24, na okolnostech, které k tomuto závěru nepostačují, nezjišťoval a nezkoumal, zdali jsou splněny předpoklady smluveného poměru pracovního (služebního), jenž jest podle cit. § 2, odst. 1. nevyhnutelnou podmínkou pojištění povinnosti, a jenž podle judikatury nss-u

*) V á ž. o b č. 10.727 (rozh. z 25. IV. 1931, R I 300/31). Předpisu poslední věty prvního odstavce § 62 j. n. o nepřipustnosti samostatného opravného prostředku jest obdobně použiti i v případech § 61 (63) j. n.

Rekurs, odložený podle zákona až do nejbližšího rozhodnutí, jež lze napadati, může býti samostatně podán i tehdy, když po ukončení věci nemůže již býti vydáno další odporovatelné rozhodnutí.

Není ponecháno libovůli soudu, zda chce učiniti opatření podle § 63 j. n. čili nic. Jsou-li splněny podmínky, jest soud povinen, by je učinil.

není nic jiného, nežli poměr, zakládající se na smlouvě služební podle § 1, zák. č. 244/22 (srov. Boh. A 4330/25, 8001 a 8172/29).*)

§ 2. 652.

Nezletilý syn, který se v živnosti svého otce učí jeho řemeslu, nepodléhá sociálnímu pojištění podle zák. č. 221/24 ani nemocenskému pojištění podle zák. č. 268/19, není-li tu sjednané smlouvy učňovské. Nál. nejv. spr. soudu z 24. II. 1933, č. 3289, Boh. A 10.376.

Prejudikatura: Boh. A 8649/30, 9996/32, srov. 6480/27, 8001/29.**)

Jádrum sporu jest otázka pojistné povinnosti dvou synů st-lových, jako učňů u něho zaměstnaných, pro případ nemoci, invalidity a stáří v období od 1. září do 31. prosince 1927. Se zřetelem na tuto dobu jsou pro řešení sporné otázky rozhodné předpisy jednak § 1, zák. č. 268/19, jehož působnost rozšířena byla vl. nař. č. 516/19 také na Slov. a Podk. Rus., — pokud jde o dobu do 30. června 1926, jednak v § 2, zák. č. 221/24, — pokud běží o dobu od 1. července 1926. Tímto zákonným ustanovením nebyl však rozsah pojistné povinnosti zásadně změněn proti dřívějšímu právnímu stavu v oboru nemoc. pojištění, platnému podle zák. č. 268/19, resp. vl. nař. čís. 516/19. Byloť v podstatě převzato znění § 1, odst. 1. onoho zák., které bylo jen doplněno, aby byly zamezeny pochybnosti, vyskytnuvší se při jeho výkladu, a to tím, že bylo do něho vsunuto slovo »smlouveného«, a dále v závorce připojena slova »volontérského, praktikantského«.

Podle obou cit. norem jest základním nezbytným předpokladem pojistné povinnosti, aby osoba, o kterou jde, konala práce nebo služby na základě (smlouveného) poměru pracovního, služebního neb učňovského, a nekonala jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Z těchto ustanovení plyne, že vznik pojištění nepojí se již k pouhému faktu vykonávání prací neb služeb, nýbrž že musí k tomu přistoupiti ještě právní titul, t. j. že tu musí býti smlouvený poměr pracovní, služební neb učňovský, jak nss konstantně uznává ve své judikatuře (sr. na př. Boh. A 6480/27, 8001/29 a j.). Jen tehdy, jsou-li splněny oba tyto zákonné předpoklady, jest dána pojistná povinnost podle uvedených norem, takže pojistný poměr vyžaduje k svému vzniku vždy nezbytně také uzavření smlouvy služební (učňov-

*) Boh. A 4330 (nál. nejv. spr. soudu z 17. I. 1925). Cestující na provisi, který podle smlouvy s firmou, pro kterou cestuje, neváží na sebe závazků konati nějakou činnost, a který není k této firmě v poměru podřízenosti a vázanosti na její rozkazy, není ve služebním poměru ve smyslu § 1 zák. z 15. května 1919, č. 268 Sb., a nepodléhá tedy nemocenskému pojištění.

Boh. A 8001 (nál. nejv. spr. soudu z 4. VI. 1929, č. 11.132, v »Prac. právu«, roč. VIII., str. 75.). Jak vzniká »poměr služební« ve smyslu § 2, odst. 1. zák. č. 221/24, a jaké jsou jeho znaky?

Boh. A 8172 (nál. nejv. spr. soudu z 14. X. 1929, č. 1718/28, v »Prac. právu« č. 16). O kritériích smlouvy služební jako předpokladu pojistné povinnosti podle zák. č. 221/24.

**) Boh. A 8649 (nál. z 31. XII. 1930, č. 12.858/28, v »Prac. právu«, roč. IX., č. 79). Nezletilý syn, který se v živnosti svého otce učí jeho řemeslu, nepodléhá sociálnímu pojištění podle § 2, odst. 1. zák. č. 221/24, není-li prokázáno, že byla o tom uzavřena smlouva. Boh. A 9996 (nál. z 7. IX. 1932, č. 8232/30, v »Prac. právu«, roč. XI., č. 436). Podléhá pojistné povinnosti nezletilý syn, zaměstnaný v obchodní živnosti otcově?

Boh. A 6480 (nál. z 14. IV. 1927, č. 6399). Podle § 160, odst. 1, lit. a) a c) zák. z 9. října 1924, čís. 221 Sb. neplatí se za trvání pojistného poměru nemocenské pojistné dny, kdy pojištěnec nepracuje a nemá mzdy. Boh. A 8001 (nál. z 4. VI. 1929, č. 11.132, v »Prac. právu«, roč. VIII., str. 75). Jak vzniká »poměr služební« ve smyslu § 2, odst. 1. zák. č. 221/24 a jaké jsou jeho znaky?

ské) a zahájení prací nebo služeb na základě takové smlouvy.

Je-li podle toho, co shora bylo dovozeno, nezbytným zákonným předpokladem pro vznik pojistné povinnosti smlouvený poměr učňovský — a jen o takový v nynějším sporu jde, pak z toho vyplývá nutně logicky závěr, že v tom případě, kde nedošlo ke smlouvě učební, není předpokladu pro pojistnou povinnost.

§ 2. 653

Služebná, podléhající pojistné povinnosti a pojištění u okr. nemocenské pojišťovny podle zák. č. 221/24, nevystupuje z pojistné povinnosti tím, že se provádí za státního zaměstnance, který podléhá pojištění podle zák. č. 221/25. Nál. nejv. spr. soudu z 2. X. 1933, č. 11.290/31, Boh. A 10750.

§ 2. 654

K výkladu pojmu »vedlejší zaměstnání« podle § 2 zák. č. 221/24 Sb. Nál. nejv. spr. soudu z 18. IX. 1933, č. 1658/32, Boh. A 10715. Prejudikatura: Boh. A 7563/28.*)

Podle § 2 odst. 1 zák. z 9. října 1924, č. 221 Sb. jest pojištěním povinen a podle tohoto zákona pojištěn, kdo vykonává práce nebo služby na základě smlouveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského a nevykonává jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně.

Zabývá se výkladem pojmu vedlejšího zaměstnání ve smyslu právě cit. ustanovení, vyslovil nss již v nál. Boh. A 7563/28, že při řešení otázky, zda některá činnost jest zaměstnáním vedlejším, jest v každém jednotlivém případě zkoumati, v jakém poměru jest činnost ta k celkové hospodářské a sociální situaci té které osoby. Z toho jde, že není třeba, aby tu stály proti sobě různé činnosti téže osoby, a že jest také nerozhodno, zda zaměstnání, o něž jde, může samo o sobě tvořiti samostatný základ existence nebo jest v organisaci závodu zaměstnáním vedoucím či podřízeným, nýbrž rozhodno jest, zda určitá činnost osoby, o kterou jde, jeví se zaměstnáním podružným v celkové její situaci hospodářské nebo sociální. Může proto i výdělečné zaměstnání persisty podle okolností případu býti jeho zaměstnáním vedlejším a nerozhoduje při tom, že zaměstnání to samo o sobě mohlo by tvořiti zdroj samostatné existence a jest v organisaci závodu, kde se vykonává, zaměstnáním vedoucím.

§ 3 655

Pojistné povinnosti podle zák. č. 268/19 podléhá domácí dělník, třebaž živn. práce nevykonává na základě poměru pracovního nebo služebního a třebaž je vykonává na zakázku jako zaměstnání vedlejší. Nál. nejv. spr. soudu z 24. I. 1933, č. 1156, Boh. A 10298. Prejudikatura: Boh. A 8328/30.**)

*) Boh. A 7563 (nál. z 20. XI. 1928, č. 10.942/27 v »Prac. právu«, roč. VIII., str. 45). Provozuje-li osoba, mající doživotní důchod z dřívějšího služebního poměru (pensisty), nějaké zaměstnání námezdní, lze toto zaměstnání kvalifikovati jako vedlejší ve smyslu § 2, odst. 1. zák. č. 221/24, je-li zaměstnání to při srovnání s celkovou hospodářskou a sociální situací osoby té podružným.

**) Boh. A 8328 (nál. z 2. II. 1930, č. 11.154/28 v »Prac. právu«, č. 50). Nemocenské pojistné povinnosti domácího dělníka není na zářadu ani, že nepracuje na základě smlouvy služební, ani že mu v práci vypomáhá členové jeho rodiny.

Boh. A 3834/24 (nál. z 30. VI. 1924, č. 1035). Výrazem »pravidelné« v § 1, odst. 2. nemoc. zákona ve znění novely z 15. května 1919, č. 268 Sb., nerozumí se pouze opakování práce v určitých stejných obdobích časových, nýbrž označuje se jím práce, která jest tím

V § 1 odst. 1 nemoc. zák. ve znění novely č. 268/19 jest stanoveno, že pro případ nemoci jsou podle tohoto zákona pojištěny všechny osoby, jež vykonávají práce a služby na základě poměru pracovního, služebního nebo učňovského a nevykonávají jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Dále se stanoví v odst. 2, že pojištění jsou také domácí dělníci, t. j. osoby, jež nejsouce živnostníky podle řádu živn., pravidelně a nikoli pouze příležitostně vykonávají živn. práce na zakázku jednoho nebo několika zaměstnavatelů mimo dílnu zaměstnavatelovu i tenkrát, byla-li jim práce přidělena osobami zprostředkujícími (skladovými mistry a pod.).

První otázkou, kterou se jest nss-u zabývatí vzhledem ke stanovisku stížitosti, jest, zda ustanovení 1. odstavce, jež výkon prací neb služeb podrobuje pojistné povinnosti jen tenkrát, děje-li se na základě poměru pracovního nebo služebního a pojistnou povinnost vylučuje, jde-li o zaměstnání vedlejší, platí též pro pojistnou povinnost domácích dělníků, o nichž jest dáno zvláštní ustanovení v odst. 2, čili jinými slovy, zda předpoklady pojistné povinnosti domácích dělníků jsou určeny nejen zvláštním ustanovením odst. 2, nýbrž i rámcovým předpisem odst. 1.

Otázkou tou zabýval se nss již v několika svých nálezech, tak na př. v nál. Boh. A 3834/24 a 8328/30 a z důvodů, na něž lze poukázati podle ustanovení § 44 jedn. řádu, dospěl v nich k závěru, že zákon neztotožňuje domácí dělníky pojmově s osobami podrobenými povinnému pojištění podle odst. 1 a že pojistnou povinnost domácích dělníků sluší posuzovati výhradně podle ustanovení odst. 2, kdežto hlediska, jež jako předpoklady pojistné povinnosti jsou stanoveny v odst. 1, jsou pro pojistnou povinnost domácích dělníků zcela nerozhodna.

Pak ovšem jest domácí dělník droben pojistné povinnosti přes to, že živn. práce nevykonává na základě poměru pracovního nebo služebního, a není z pojistné povinnosti vyloučen skutečností, že živn. práce na zakázku vykonává jako zaměstnání vedlejší, když tyto předpoklady jako podmínky pojistné povinnosti nebo výluky z ní v odst. 2 stanoveny nejsou.

§ 12. 656.

Je-li smluvna mzda hodinová a není-li zaměstnanec denně stejný počet hodin zaměstnán, jest denní mzdou podle § 12 zák. č. 221/1924 Sb. v původním znění podíl mezi mzdou za určité období (týden, měsíc) vydělanou a počtem jeho pracovních dní. Nál. nejv. spr. soudu z 30. IX. 1933 č. 16.116, Boh A 10746.

Nss nemohl však přisvědčiti právnímu názoru žal. úřadu, že denní mzdou zaměstnance podle cit. § 12 jest při smluvené mzdě hodinové osminásobek hodinové mzdy bez ohledu na počet skutečných pracovních hodin.

Určení denní mzdy k cíli stanovení mzdové třídy upravuje cit. § 12, který má tato ustanovení, jež zde přicházejí v úvahu:

V odstavci 1. stanoví, že pojištěnci se zařadí podle denní mzdy do mzdových tříd, jak je znázorněno v připojeném schématu. V odstavci 2. pak ustanovuje toto: »Je-li smluvna mzda týdenní, považuje se za denní mzdou šestý díl její; jsou-li však práce nebo služby vykonávány po sedm dní, považuje se za denní mzdou sedmý díl týdenní mzdy. Je-li smluvna mzda měsíční, považuje se za denní mzdou dvacátý pátý díl její;

pravidelným zaměstnáním, jež právě činí zaměstnance příslušníkem kategorie domácích dělníků ve smyslu § 1, odst. 2, cit. zák., na rozdíl od kategorie dělníků, o které jedná odst. 1. téhož paragrafu.

jsou-li však práce nebo služby vykonávány po celý měsíc, jest denní mzdou třicátý díl mzdy měsíční. Nebyl-li zaměstnanec po celé takové období plně zaměstnán, jest denní mzdou podíl mezi vydělanou mzdou v tomto období a počtem jeho pracovních dní.

Z citovaných ustanovení a jejich tendence se nutně podává, byť i zákon výslovně převod smluvené mzdy hodinové na denní mzdou neupravoval, že i při mzdě hodinové jest postupovati podle těchto zásad, že i zde třeba zjistiti efektivní denní výdělek pojištěncův a že jest nepřipustno užití fikce. Bude tudíž tam, kde zaměstnanec pracuje denně stejný počet hodin, násobiti hodinovou mzdou počtem denních pracovních hodin. Tam však, kde zaměstnanec nepracuje denně stejný počet hodin, třeba postupovati podle období poslední věty 2. odstavce § 12 tak, že za denní mzdou jest považovati podíl mezi mzdou v určitém období (týden, měsíc) vydělanou a počtem jeho pracovních dní. Stejnou zásadu vyjadřuje i 3. odstavec § 12, jenž stanoví při smluvené mzdě kusové, úkolové a pod., že se určí mzdová třída podle částky, jež zaměstnanci přísluší pravděpodobně jako střední za týden nebo měsíc. I zde se hledí na skutečně vydělanou mzdou.

§ 17. 657.

Nevyhověl-li zaměstnavatel rádně ohlašovací povinnosti podle § 17 nem. zák. o soc. poj., není to pro obor pojištění nemocenského důvodem nároku zaměstnance na náhradu škody proti zaměstnavateli. Pro obor pojištění invalidního a starobního však zaměstnavatel zodpovídá za škodu zaměstnanci z toho vzešlou podle zásad o náhradě školy (XXX. hl. ob. zák. obč.). Rozh. nejv. soudu z 6. X. 1933, č. j. R I 883/33, »Právník« str. 90/73.*

Zamítací rozsudek prvního soudu přebírá úplně odůvodnění rozhodnutí sb. n. s. č. 8411*). Leč toto rozhodnutí se na souzený případ nehodí, neboť řeší následky porušení zaměstnavatelovy povinnosti ohlašovací jen pro obor pojištění nemocenského, kdežto v souzeném případě jde o nárok týkající se jiného oboru sociálního pojištění, t. j. pojištění invalidního a starobního, do kteréhožto kategorie podle § 106, lit. d) zákona č. 221/1924 ve znění zákona č. 184/1928 je zařaděno výbavné, za něž se žalobkyně domáhá na žalovaných náhradu škody.

Právnem poukazuje napažené usnesení k zásadnímu rozdílu v úpravě obou pojištění.

Pojištění nemocenského vzniká totiž podle § 7 (1) cit. zák. dnem, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby povinně pojištěné, nehledíc k tomu, zda přihláška byla rádně a včas učiněna, a jde tu tedy o pojištění ze zákona (ipso jure). Naproti tomu vzniká pojištění invalidního a starobního podle § 7, odst. (2) cit. zák. sice zásadně rovněž dnem, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby pojištěním povinně, avšak jen za další podmínky, že byl zaměstnanec včas k pojištění přihlášen; byla tudíž co do tohoto druhu pojištění zásada »ipso jure« zákonem opuštěna.

Z důvodové zprávy str. 145 vychází najevo, že se tak stalo úmyslně z úvah tam blíže probraných, hlavně hledíc k oprávněným zájmům a k ochraně Ústřední sociální pojišťovny. Z této rozličné úpravy obou odvětví sociálního pojištění

*) V á ž. o b č. 8411 (rozh. z 26. X. 1928, Rv I 162/28, v »Prac. právu«, roč. VIII., str. 31). Zaměstnanec nemá proti zaměstnavateli nárok na náhradu škody z důvodu, že zaměstnavatel nevyhověl rádně ohlašovací povinnosti podle § 19, pokud se týče § 18 (1) a) zák. č. 221/1924.

ni následuje, že nelze v obou případech stejně posuzovati následky porušení ohlašovací povinnosti zaměstnavatelovy.

Pokud jde o nemocenské pojištění, nemůže zaměstnanci z porušení této povinnosti škoda vzejíti, řídí-li se pojištění toto stavem skutečným a vzniká-li nárok okamžikem počátku výkonu služeb neb prací povinně pojištěných. Pojištěnec může a má tu své nároky na dávky nemocenského pojištění vždy uplatňovati jen proti nositeli pojištění, pročez tu žaloba na náhradu škody proti zaměstnavateli z důvodu porušení jeho ohlašovací povinnosti nemá místa.

Jinak je tomu v oboru pojištění invalidního a starobního, kde pojištění je zásadně závislé na podání přihlášky a na jejím obsahu, takže jejím nepodáním pojištěnci arcí' může vzniknouti škoda, jsoucí v příčinné souvislosti s porušením povinnosti zaměstnavatelovy zákonem mu pod trestní sankcí nařízené. Jde tu zřejmě o soukromoprávní nárok zaměstnaného proti zaměstnavateli, který je odlišný od veřejnoprávních povinností tohoto proti pojišťovně, a na tento soukromoprávní poměr je zřejmě použití předpisů občanského zákoníka, zvláště též třicáté hlavy o náhradě škody.

§ 170.

658.

Spolupodnikatelem podle § 170 zák. č. 221/24 jest, kdo společně (spolu) s jinou osobou na základě dohody podniká určité práce. Za spolupodnikatele ve sm. § 170 nelze pokládati hlavního podnikatele a podpodnikatele. Nál. nejv. spr. soudu z 25. XI. 1933, č. 19.870/33.

Na sporu jest otázka, co rozuměti jest pojmem spolupodnikatele ve smyslu zákona č. 221/24 Sb. V § 8, odst. 1., vymezen je jen pojem zaměstnavatele tak, že zaměstnavatelem podle tohoto zákona jest osoba, na jejíž vrub jsou vykonávány činnosti uvedené v §§ 2 a 4. Ve druhém odstavci § 8 jest ustanoveno, že spolupodnikatelé i dílčí podnikatelé (akordanti) a zprostředkovatelé (skladovní mistři, faktori, a pod.), jsou odpovědni za splnění povinností, uložených zaměstnavateli podle tohoto zákona. Mimo to obsahuje ještě § 170 v odst. 1. normu, podle níž za pojistné ručí společně a nerozdílně spolupodnikatelé a dílčí podnikatelé (akordanti § 8), jiných ustanovení v zákoně o spolupodnikatelích není. Zákon sám nepodává žádné definice tohoto pojmu, a není v něm nic ani ustanoveno, z čehož by se daly vyvoditi nějaké pojmové znaky spolupodnikatele. Ani v důvodové zprávě k osnově zákona o sociálním pojištění (tisk poslanecké sněmovny č. 4186 z r. 1923) k § 170 se o spolupodnikatelích nic bližšího neuvádí, a k § 8 se tam praví jen, že ustanovení o pojmu zaměstnavatele a spoludopovědnosti spolupodnikatelů a dalších podnikatelů jsou převzata v podstatě z dosavadního zákonodárství nemocenského (§ 4. zákona nemocenského ve znění novely ze dne 15. května 1919, č. 268 Sb., jež platí také na Slovensku a Podkarpatské Rusi). Leč ani v tomto zákoně pojem spolupodnikatele nebyl nijak definován. Užívá-li nějaká norma nějakého výrazu, aniž sama stanoví pro pojem jím vyjádřený nějaké náležitosti jeho, pak nutno usuzovati, že ho používá v tom přirozeném, vlastním smyslu a významu, jaký použitý výraz má v mluvě obecné (srov. § 6 všeob. obč. zák.), neboť kdyby mu chtěla dáti nějaký odlišný, zvláštní význam, než v jakém se ho obvykle používá, s určitými pojmovými znaky nebo náležitostmi, pak muselo by to býti v oné formě nějakým způsobem vyjádřeno, resp. aspoň naznačeno. To se však nestalo. Výrazem spolupodnikatel rozumí se pak v obecně

mluvě podle gramatického smyslu, jaký má, osoba, která společně (spolu) s jinou osobou nebo jinými osobami na základě dohody podniká určité práce, resp. zhotovení určitého díla. Spolupodnikateli jsou podle toho dvě nebo několik osob, které koordinované, t. j. vedle sebe, ale společně vyvíjejí činnost, čelící k dosažení určitého výsledku, ať pro sebe samy, či pro osoby třetí. Podstatným pojmovým znakem spolupodnikatele tedy jest, aby vykonával podnikatelskou činnost společně s osobou, resp. osobami jinými v relaci k práci nebo k dílu, jež má býti vykonáno. O spolupodnikateli nelze však mluvíti v tom případě, kde zhotovení určitého díla pro někoho převezme jen jediná osoba, která místo, aby je vykonala sama, svěří sama jeho provedení zcela nebo zčásti osobě třetí, neboť tato třetí osoba je sice v poměru k ní jako k hlavnímu podnikateli v poměru podnikatele, ale nelze ji kvalifikovati jako spolupodnikatele, a to ani ve vztahu k osobě, od níž provedení díla převzala, ani k tomuto dílu samému, s tím méně objednateli jeho, k němuž není v žádném smluvním podnikatelském poměru, poněvadž od něho ji žádná podnikatelská činnost zadána nebyla.

Sluší také uvážiti důsledky, k nimž by takovýto rozšiřující výklad vedl. Kdyby bylo správné, že hlavní podnikatel a podpodnikatel spadají pod pojem spolupodnikatele ve smyslu § 8, odst. 2 a 170 zák. č. 221/24 Sb., plynulo by z toho logicky nutně, že oba jsou si postaveni na roveň a proto stejně odpovědni za plnění povinností, uložených zaměstnavateli podle tohoto zákona, že tedy ručí také společně a nerozdílně za pojistné. Ručil by tedy nejen hlavní podnikatel za podpodnikatele, ale také tento za onoho, a to za všechny jeho zákonné povinnosti jako zaměstnavatele. Jakmile by podnikatel sebe většího díla svěřil provedení sebe menší jeho části osobě jiné, ručila by tato osoba jako spolupodnikatel podle onoho extensivního výkladu rovněž za všechny závazky podnikatele jako podnikatele hlavního. Není možno rozumně předpokládati, že by zákonodárce byl zamýšlel tak značně rozšířiti spoluodpovědnost podnikatelovu za závazky hlavního podnikatele a uvaliti na podnikatele tak dalekosáhlá břemena, jejichž splnění mohlo by ohroziti jeho existenci a znamenati eventuelně jeho plnou hospodářskou zkázu, aniž by to byl v zákoně výslovně vyjádřil. Představme si jen na př. převzetí některých drobných prací na velké stavbě malým řemeslníkem. Takový úmysl lze zákonodárci podkládati tím méně, že ani podle § 21 min. nař. 4790/1917, v němž normován je sice pozitivně v příčině pojistného solidární ručební závazek hlavního podnikatele za podpodnikatele, není však stanovena ručební povinnost tohoto za závazky onoho. I tato úvaha dosvědčuje správnost úsudku, že hlavního podnikatele a podpodnikatele za spolupodnikatele ve smyslu § 170 zák. č. 221/24 Sb. pokládati nelze. Opačný výklad, jaký dává žalovaný úřad tomuto pojmu, není proto ve shodě se zákonem.

Pensijní pojištění

§ 1.

659.

Zaměstnanci v kontrolním oddělení továrny letadel podléhají pensijnímu pojištění. Nál. nejv. spr. soudu ze 7. X. 1933 č. 16.686/33, Sociální revue, str. 512/XIV.

Podle skutkového zjištění žalovaného úřadu nezúčastnili se tito zaměstnanci manuální výroby letadlových součástek přímo, nýbrž jen nepřímo pravidelným zkoumáním a kontrolováním jich podle modelů či výkresů.

Jde-li o úkony, při nichž práce duševní a práce fyzické jsou sloučeny v jedné osobě, pak je rozhodným momentem, která z nich má převahu. Jestliže pak postupující dělbu práce oba druhy činnosti byly od sebe odděleny a rozděleny mezi dva nebo více zaměstnanců, sluší zaměstnání každého z nich posuzovati o sobě s hlediska cit. zákonného ustanovení (srvn. nálezh. Boh. A 457/20*). Tak tomu jest právě i u zaměstnanců stěžující si firmy v kontrolním oddělení jejich továrny. Tím, že srovnávání vyrobené letadlové součástky s modelem či výkresem bylo odloučeno od fyzické práce výrobní, byla vytvořena nová kategorie zaměstnání, jehož převážným obsahem jsou právě ony výkony kvalifikované jako duševní.

660.

Trvalost zaměstnání není podmínkou pojistné povinnosti pensijní podle zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách č. 26/29. Nál. nej. správ. soudu z 17. II. 1955, č. 20.157/50; Boh. A 10.355.

Podle § 1 akt. 2. pens. zák. je pojištěním povinná a podle ustanovení zák. č. 26/29 »pojištěna dále každá osoba, která trvale je v Čs. republice na základě smluvního poměru služebního zaměstnání pracemi převážně duševními«. Z doslovu této zákonné normy, zejména z použitého v něm slova »dále« a z jeho souvislosti s předcházejícím odstavcem 1. plyne, že v odstavci 2. podrobují se pojistné povinnosti rovněž všechny osoby, které jsou zaměstnány pracemi převážně duševními. Ustanovení tomu třeba tedy rozuměti tak, že nespadá-li některý zaměstnanec do některé ze skupin, uvedených v prvním odstavci pod č. 1—6, ale koná-li práce převážně duševní, podléhá také pojistné povinnosti. O správnosti tohoto výkladu svědčí důvodová zpráva k vládnímu návrhu nového pensijního zákona, tisk poslanecké sněmovny N. S. č. 1706 z r. 1928, kde na str. 10 se praví: »Návrh chce v podstatě zachovati dosaavadní rozsah pojistné povinnosti; aby však u zúčastněných stran (zaměstnavatelů, zaměstnanců a nositelů pojištění) byly pochybnosti o tom, zda ten který zaměstnanec podléhá pensijnímu či dělnickému invalidnímu pojištění, pokud možno vyloučeny, uvádí odst. 1. § 1 kategorie zaměstnanců, pro něž pensijní pojištění má platiti, takže již příslušnost k jedné z těchto skupin zaměstnaneckých je pensijní pojistná povinnost zaměstnavatela dána bez ohledu na to, jaké práce se v konkrétním případě konají. Pokud pro některého zaměstnance není pojistná povinnost již dána podle ustanovení odst. 1. příslušnosti k některé z tam uvedených skupin, je nutno otázku jeho pensijní povinnosti posouditi podle supletorní klauzule odstavce 2., která prohlašuje za povinnou pojištěním »každou osobu zaměstnanou pracemi převážně duševními«. Z toho výkladu zákona vyplývá, že je bezdůvodnou námitkou stížnosti, opřena o tvrzení, že zákon uvádí v § 1, odst. 1., pod č. 1—6. výslovně jednotlivé kategorie zaměstnanců, pro něž platiti má pojistná povinnost, a že za pojištěním povinná lze pokládati jen toho, kdo náleží k některé z těchto zaměstnaneckých kategorií, neboť stížnost přehlíží ustanovení 2. odst. § 1, jež prohlašuje za pojistné povinnosti podrobenou také ještě další skupinu osob za podmínek tam vyčtených. Podmínky v tomto předpisu uvedené jsou shrnuty

ve větě prohlašující za pojištěním povinnou každou osobu, která trvale je v Čs. republice na základě smluvního poměru služebního zaměstnání pracemi převážně duševními.

Stížnost vychází zřejmě z názoru, že podle 2. odst. § 1 jsou osoby, zaměstnané na základě smluvního poměru služebními pracemi převážně duševními, podrobeny pojistné povinnosti jen v takovém zaměstnání, jež jest jejich zaměstnáním definitivním, tedy v jistém smyslu životním, kdežto že této povinnosti nejsou podrobeny osoby v zaměstnání, které vykazuje sice ostatní zákonem požadované znaky, je však vzhledem k zamýšlenému pozdějšímu definitivnímu povolání v tomto vztahu zaměstnáním jen přechodným, pro povolání definitivní jen přípravným. Tento názor stížnosti je zkonstruován ze slova »trvale«, použitého v citovaném ustanovení, a to reflexí, jež slovo to uvádí v pojmový vztah k slovu »zaměstnání«. Stížnost spojuje takto vzájemně oba výrazy; leč je na omylu.

Při výkladu ustanovení 2. odst. § 1 nutno přihlédnouti především k jeho odst. 1., v němž vyslovena je zásada, podle které se prohlašují za pojištěním povinné určité kategorie osob zaměstnaných v republice Čs. na základě smluvního služebního poměru, nehledíc k tomu, zda jejich služební poměr je trvalý či nikoli. Z ustanovení toho je zřejmo, že pro otázku pojistné povinnosti podle zák. č. 26/29 je rozhodným kritériem povaha zaměstnání, nikoli jeho trvalost. Odst. 2. nestanoví pojistnou povinnost na jiném základě než odst. 1., nýbrž obsahuje toliko pokračování hlavní myšlenky, vyjádřené již v odstavci 1., a chce jen zahrnouti do pojistné povinnosti všechny osoby, které jsou na základě smluvního poměru služebního zaměstnání pracemi převážně duševními. Aby bylo možno uznati, že osoby, jež nejsou zaměstnány trvale, jsou z pensijní pojistné povinnosti vyloučeny, bylo by nezbytné nutno, aby byl v zákoně obsažen jasný a výslovný předpis o tom. Toho však není. — Z těchto úvah vyplývá, že slovo »trvale« ve 2. odst. § 1 není možno spojovati se slovem »zaměstnání«, neboť takovýmto výkladem byl by vytvořen pro osoby podléhající pojistné povinnosti podle 2. odst. další nový požadavek, který zákon u kategorií osob, podrobených pojistné povinnosti podle 1. odst. neklade. Tím by vznikla nijak neodůvodněná zásadní nesrovnalost mezi oběma těmito skupinami osob. Správnosti uvedeného výkladu svědčí také § 2 zák. č. 221/24, stanovící předpoklady pojištění starobního, příbuzného svou právní povahou pojištění pensijnímu, v němž požadavek trvalosti zaměstnání se rovněž neklade.

Oporu pro výklad, že slovo »trvale« nesluší se spojovati se slovem »zaměstnání«, nýbrž s výrazem »v Čs. republice«, poskytuje ustanovení 3. odst. § 1, jež navazuje přímo na odst. 2., praví, že je-li osoba, jejíž činnost by zakládala pojistnou povinnost podle odst. 1. a 2. svým tuzemským zaměstnavatelem trvale zaměstnána mimo území republiky Čs., nepodléhá pojištění. Zde je tedy slovo »trvale« způsobem, vylučujícím jakoukoli pochybnost, uvedeno ve vztah s místem výkonu zaměstnání, nikoli se zaměstnáním v tom smyslu, aby určovalo jeho ráz, totiž trvalost. Poněvadž pak uvedená věta odst. 3. je ve svém negativu jen bližším výkladem jedné z pozitivních podmínek pojistné povinnosti, vyčtených ve 2. odst., a v tomto výkladu je jasně vyjádřena spojitost slova »trvale« s územím Čs. republiky, není možno pochy-

* Boh. A 457 (nál. nejv. spr. soudu z 15. VI. 1920, č. 5417). Rýsovači ve strojárnách jsou podrobeni povinnému pensijnímu pojištění.

bovati o tom, že ani v odst. 2. nelze slovo »trvale« spojovati se slovem »zaměstnána«, nýbrž že slovo »trvale« nutno i při výkladu 2. odst. spojovati se slovy »v Čs. republice«, takže podle správného výkladu ustanovení toto podrobuje pojistné povinnosti osobu, která je v Čs. republice na základě smluvního poměru služebního zaměstnána pracemi převážně duševními, aniž vyžaduje, aby její zaměstnání bylo pro ni trvalé.

§ 1. 661.

Valchářský mistr v textilním závodě nepodléhá pensijnímu pojištění. Nález nejv. spr. soudu z 2. X. 1933, č. 3321/32, Sociální revue str. 512/XIV.

Valchářský mistr v textilním závodě nepodléhá pensijnímu pojištění, poněvadž jeho dozorčí a zkoumací činnost nepřevládala nad pracemi manuálními, které byly jeho vlastním úkolem. Okolnost, že firma stěžovatele pokládala skutečně za mistra a že mu — ovšem k jinému účelu, než aby bylo průvodním prostředkem ve sporu o stěžovatelovu pojistnou povinnost — vydala vysvědčení, v němž jest označen jako mistr, je pro posouzení otázky jeho pojistné povinnosti nerozhodna, neboť směrodatným je pouze skutečný způsob jeho zaměstnání.

§ 73. 662.

Správní úřady nejsou oprávněny odepřítí rozhodnutí o pensijní povinnosti pojistné s poukazem na § 73, odst. 7., zákona č. 89/1920, z důvodu, že osoba, o jejíž pojištění šlo, zemřela.

Nál. nej. spr. soudu z 7. X. 1933, čís. 16.587/33, Sociální revue, str. 514/XIV.

Stížnost dále namítá, že z nepřipustnosti ohlášky po vzniku pojistné události, v něm normované, nelze ještě souditi, že jest nepřipustným také výměr vyslovující pojistnou povinnost, neboť ohláška není předpokladem pro takovýto poměr, který může býti vydán také z moci úřední, jak plyne z druhé věty odst. 7. § 73 cit. zák.

Výkladem uvedeného sporného ustanovení zabýval se Nejvyšší správní soud již v nálezu ze dne 2. dubna 1932, čís. 19.107/31, Boh. A. 9794/32.*) V nálezu tom vyslovil Nejvyšší správní soud již právní názor, že správní úřady nejsou oprávněny odepřítí rozhodnutí o pensijní povinnosti pojistné s poukazem na § 73, odst. 7., zák. č. 89/20 Sb. z. a n., z důvodu, že osoba, o jejíž pojištění šlo, zemřela. V citovaném nálezu bylo také blíže dovozeno, že názor, jako by výrok správního úřadu o pojistné povinnosti, učiněný po pojistné události, měl význam pouze akademický, není správný.

Provisní pojištění

§ 58. 663.

Rozhodčí soud revírní bratrské pokladny není orgánem, postaveným po zákonu na roven státním úřadům ve smyslu čl. II., bodu 1., zák. z 2. října 1865, č. 103 ř. z., a nemá nároku, aby jeho úřední korespondence byla osvobozena od poštovného. Nález nejv. správn. soudu z 29. V. 1933, č. 12.539/30, Boh. A. 10.374.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

Předpis § 6, odst. 7., zák. o záv. výb. č. 330/1921 vztahuje se na osobní a finanční otázky podniku vůbec, nikoli jen na finanční a osobní otázky správy závodu. Nález rozh. horn. v Praze z 13. I. 1934, Rz 1/34-3.

Mezi stranami jest nesporné, že protistrana konala dne 15. XII. 1933 mimořádnou schůzi představenstva, která nebyla předsedovi závodního výboru hlášena a na níž bylo usneseno, že od 1. VII. 1934 bude dáno 25 zaměstnanců do pense. Stěžovatel spatřuje v tom obmezení činnosti závodního výboru a navrhl, aby byl vydán tento nález: Správa závodu České eskomptní banky a úvěrního ústavu v Praze dopustila se nezákonného omezení činnosti závodního výboru, zřízeného u banky, tím, že neoznámila předsedovi závodního výboru, že se bude konati dne 15. prosince 1933 další mimořádná schůze představenstva banky, ve které se měly projednávat a skutečně projednávat také jiné otázky než finanční a osobní otázky správy závodu, totiž propuštění a pensionování 25 zaměstnanců.

Protistrana navrhuje zamítnutí stížnosti, poněvadž se jednalo o finančních a osobních otázkách správy závodů, zejména znamená pensionování 25 zaměstnanců snížení finančních nákladů ústavu zatím nejméně o 400.000 Kč.

Podle § 6 zák. o závodních výborech netřeba mimořádné schůze správní rady podniků, v nichž se jedná pouze o finančních a osobních otázkách správy závodu, oznamovati závodnímu výboru, ježto se mohou konati bez jeho delegátů.

Nutno uvažovati, zdali jde o rozhodnutí finančních a osobních otázek podniků neb správní rady.

Propuštění, po případě pensionování 25 zaměstnanců jest osobní i snad finanční otázka podniku a nikoliv správní rady. § 6 cit. zákona ukládá

správě závodu povinnost, aby závodní výbor mohl dostáti svým úkolům, aby oznámila každou svoji řádnou schůzi spolu s jejím programem předsedovi závodního výboru. Úkoly závodního výboru jsou uvedené v § 3, který zejména obsahuje předpis o spolupráci závodního výboru a správy závodu při propouštění personálu. Rozhodčí komise považuje práva závod. výboru, popsaná a určená v § 3, a nemá za to, že § 6 chtěl tato práva ohledně závodního výboru v určitých podnicích rozšiřovati, nýbrž pouze ustanoviti, jak si mají závod. výbory ten úkol svůj usnadniti a umožniti. Zejména nechtl zákon závod. výboru povolití právo zasahovati do osobních a finančních otázek podniku, což vyplývá ze znění § 6 v souvislosti k § 4, a proto nelze znění § 6 zákona jinak vykládati, než že jde o osobní otázky podniku, které spravuje správa závodu, a nikoliv o osobní otázky správy závodu, jen správně řečeno správní rady. Poněvadž není třeba závodní výbor pozvati do mimořádné schůze, není stížnost odůvodněna.

Nutno ještě poukázati na text odst. 7. § 6, který mluví o schůzi správní rady a o osobních otázkách správy závodu a byl by také jistě uvedl, že jde o otázky správní rady, kdyby měl takové ustanovení v úmyslu.

Nastěhoval-li se domovník (zaměstnanec) do národního bytu po 31. březnu 1928, nemá nároku na odklad exekučního vyklizení této místnosti. Usnesení kraj. s. civ. v Praze z 30. XII. 1933, R IV 1559/33.

*) Boh. A. 9794/32 (nál. z 2. IV. 1932, č. 19107/31, v »Prac. právu«, roč. XI., č. 422). Správní úřady nejsou oprávněny odepřítí rozhodnutí o pensijní povinnosti pojistné ve smyslu § 64 lit. a) zák. č. 89/20, s poukazem na § 83, odst. 7. téhož zák., z důvodu, že osoba domáhající se pojištění zemřela.

Jest sice správný názor stěžovatelův, že ochrana podle § 1 zák. ze dne 28. 3. 1928, č. 45 Sb. z. a n. o odkladu exekučního vyklizení místnosti jest účasten také domovník za předpokladů tam uvedených a že vzhledem k ustanovení § 3, č. 6 cit. zák. tato ochrana nemá místa, běží-li o vyklizenou místnost v domě, pro něž bylo uděleno stavební povolení po 27. lednu 1917. Posledě uvedený případ není však jediným, který u domovníků přichází v úvahu při výkladu § 3, č. 6 cit. zákona.

Podle tohoto předpisu neplatí ustanovení § 1 jde-li o domy a místnosti, na něž se nevztahuje zákon o ochraně nájemníků.

Jelikož § 1 cit. zákona platí také o domovnících, které staví na roveň nájemníkům, znamená předpis § 3, č. 6 cit. zák., že odklad exekuce nemůže býti povolen na návrh domovníka, jde-li o místnosti, na něž se nevztahuje zákon o ochraně nájemníků.

Vezme-li se do toho předpis § 31, č. 4. zákona ze dne 28. 3. 1928, č. 44 Sb. z. a n. o ochraně nájemníků, v němž jsou uvedeny místnosti, na které se tento zákon nevztahuje, dospívá se k tomu, že podle doslovného znění zákona nemůže býti domovníkům povolen odklad exekuce vyklizením místností jimi užívaných, které se po vyhlášení zákona o ochraně nájemníků, to jest po 31. 3. 1928 pronajímají novému nájemníkovi nebo podnájemníkovi.

Vzhledem k tomu, že zákon o ochraně nájemníků má na mysli jen nájemní poměr, a přesto jeho ustanovení má býti použito také ohledně domovníků, pokud jde o určení místnosti podle § 3, čl. 6. zák. o odkladu exekučního vyklizení, dlužno slovnému znění shora uvedenému rozuměti tak, že domovník není chráněn proti exekučnímu vyklizení v místnostech, v kterých by na jeho místě nebyl chráněn ani nájemník za jinak stejných okolností.

Při tom nejde o obdobné používání zákona o ochraně nájemníků, nýbrž o výklad zákona o odkladu exekučního vyklizení. Nelze však přehlédnouti časovou a obsahovou souvislost těchto zákonů, které oba se týkají bytové péče, jakož i okolnost, že odklad exekučního vyklizení domovníka, jehož domovnícký poměr jest skončen, jest tíživější než odklad vyklizení nájemníka, a to nejen pro vlastníka domu, nýbrž i pro jeho nájemníky.

Dovolená stavebního dělníka.

Krajský soud civilní v Praze zabývá se jako odvolací soud ve věcech pracovních nárokem stavebního dělníka na dovolenou podle zák. č. 67/1925 ve sporné věci uvedené v »Právu lidu« č. 188, roč. XLII., posuzoval jeho nárok s hlediska § 5 cit. zák. a dospěl k tomuto úsudku:

»Zákonodárce nemohl míti na mysli při použití výrazu sezonní dělník délku zaměstnání, nýbrž jediné povahu zaměstnání samého, jež se nemění ani, kdyby zaměstnanec pracoval následkem mimořádně příznivých poměrů delší dobu, než bývá obvykle za normálních poměrů v tom kterém oboru. Ráz práce stavebního dělníka jakožto práce sezonní jest povahy, která nepřipouští, aby za normálních okolností pracovalo se na stavbách nepřetržitě i přes zimu. Pravidelná nemožnost konati tyto práce v zimním období, ať jde již o stavební dělníky nebo o kopáče, činí z nich práce sezonní a z dělníků na nich zaměstnaných dělníky sezonní, kteří podle

Nastěhoval-li se tedy domovník do vyklizené místnosti, jak tomu v daném případě jest, teprve po 31. 3. 1928, užívá místnost, v které by nový nájemník, nastěhovavší se v tutéž dobu, nebyl chráněn, a nemá ani nový domovník nárok na odklad exekučního vyklizení této místnosti.

I. Okolnost, že domovnícký poměr byl sjednán po 31. březnu 1928, jest pro povolení odkladu exekuce vyklizením domovníckého bytu (§ 1 zák. č. 45/1928) nerozhodnou a záleží na tom, bylo-li stavební povolení pro dům uděleno nejpozději 27. ledna 1917.

II. Také okolnost, že domovník nekonal a nekoná domovnícké práce řádně, jest pro tento účel nerozhodnou. Usnesení kraj. s. civ. v Praze z 16. XII. 1933, R IV 1494/33.

Soud rekursní shledává, že prvý soud na základě provedeného šetření vzal správně za zjištěno a logicky správně odvodnil, že povinná strana neosvědčila, že by při hledání nového bytu náhradou za byt, jež jí jest vykliditi, vyvinula veškeré možné úsilí a námahu, aby si tento nový byt její stávající potřebě přiměřený opatřila, což by bylo jí možné, jak prvý soud s odkazem na notorickou skutečnost, že je s dostatek volných bytů a za přístupných podmínek, dovedil, a že by beze své viny nemohla si opatřiti tedy potřebě odpovídající náhrady. Shora uvedenou notorietu považuje i soud rekursní za danou nejen z osobně známých mu skutečností i z případů, před soudem projednávaných, ale i z četné inserce, v denních listech, kde se takové byty k nájmu nabízejí.

Již samotná tato okolnost stačila k zamítnutí návrhu strany povinné, takže nepadá na váhu ani další prvým soudem udávaný důvod 1), který však soud rekursní nesdílí, že by totiž běželo v daném případě o byt domovnícký, na který se podle § 31, č. 4 zákona o ochr. náj. ustanovení § 3, č. 6 zákona č. 45/1928 nevztahuje, ježto, jak bylo docíleno v rozhodnutích nejv. soudu čís. 8962 a 10.438,*) a jak stížnost správně uvádí, okolnost, že domovnícký poměr byl sjednán po 31. březnu 1928, jest nerozhodnou a záleží tedy na tom, bylo-li stavební povolení pro dům, o něž jde, uděleno nejpozději 27. ledna 1917,

ani 2) další důvod, že by povinná strana nekonala a nekoná domovnícké práce řádně, neboť tato okolnost při posuzování důvodnosti odkladu exekučního vyklizení nepřichází vůbec v úvahu.

Poznámky.

§ 1 a § 6 zák. z roku 1925 nemají nároků na zpracovanou dovolenou. Proto rozsudek I. stolice zrušen a věc vrácena soudu I. stolice k novému rozhodnutí ve smyslu právního názoru, odvolacím soudem projeveného.»

Až dosud praxe hájila správně stanovisko opačné, jak bylo také vyjádřeno v rozsudku živnostenského soudu v Brně ze dne 2. listopadu 1927, Cž II 370/27 (Přehled rozhodnutí č. 43, str. 195/VIII): »Všechny zaměstnance u podniku stavebního nelze pokládati za zaměstnance sezonní podle § 5 zák. č. 67/1925 již proto, že u takového podniku někdy není pro všechny práce nebo že někdy jest nutno práci přerušiti, na př. pro mrazy, neboť i u podniku stavebního

*) V á ž. o b č. 8962 (rozh. z 15. V. 1929, R II 158/29). § 1 zákona vztahuje se i na exekuci vyklizením bezplatného bytu zaměstnanecova, a to i tehdy, byl-li naturální byt propůjčen zaměstnanci po 31. březnu 1928. V á ž. o b č. 10438 (rozh. z 15. I. 1931, R I 1004/30). Předpis § 3, čís. 6 zák., vztahuje se na všechny v § 1 uvedené uživatele místnosti, najmé i na domovníky.

mohou býti někteří zaměstnanci zaměstnání nepřetržitě.«

Krajský soud pražský spokojil se s domněnkou, že práce stavebního dělníka prý nepřipouští, aby za normálních okolností pracoval se na stavbách nepřetržitě i přes zimu. Nehledě k tomu, že tato okolnost soudem zjišťována nebyla a že soud vzal ji za základ svého rozhodnutí bez tohoto zjištění, nemá toto tvrzení zejména dnes oporu ve skutečných poměrech. Práce stavebního dělníka není již toho druhu, že by za normálních poměrů práce v zimě nepřipouštěla. Je-li tomu tak, pak úvaha pražského krajského soudu ztrácí důvod, na kterém jest založena. Nedomníváme se proto také, že by tím nastal odklon od dosud zastávané praxe, vyjádřené ve shora cit. rozsudku brněnského živnostenského soudu ČZ II 370/27.

Úprava výše záloh poskytnutých na výplatu státního příplatku k podpoře nezaměstnaných.

Výnos min. soc. péče z 28. prosince 1935,
č. E-3210-17/11.

Ministerstvo sociální péče podle čl. VI. zákona č. 74/1930 Sb. z. a n. poskytovalo odborovým organizacím zálohy na výplatu státního příplatku k podpoře nezaměstnaných, při čemž při stanovení jejich výše bylo přihlíženo k tomu, zda odborová organizace sdružuje pracovníky z oborů mimořádně postižených nezaměstnaností a k měsíční potřebě na výplatu státního příplatku.

Podle dosavadní praxe ministerstvo sociální péče upravovalo výši záloh tím způsobem, že o počítávalo při náhradě státního příplatku podle účtu částku, o níž dříve poskytnutá záloha byla vyšší než činil přípustný násobek posledního měsíčního účtu.

Napříště bude v této věci postupováno tak, že každý účet o vyplaceném státním příplatku bude refundován 90%, t. j. záloha se bude snižovati o 10% předloženého měsíčního účtu; srážka se zaokrouhlí na sta.

V těch případech, kde by podle předloženého účtu byla vykázána vyšší potřeba proti účtu, podle něhož záloha byla upravena, nebude sraženo plných 10 proc., nýbrž srážka bude přizpůsobena prokázaně vyšší potřebě.

Ministerstvo sociální péče na toto opatření odborové organizace, jimž byla poskytnuta záloha na výplatu státního příplatku k podpoře nezaměstnaných, upozorňuje s poznamenáním, že o něm při refundaci vyúčtovaného státního příplatku nebudou zvláště uvědomováni a že se jim nepředbývá případně další úpravě.

Výplata mimořádných podpor v nezaměstnanosti se státním příplatkem podle článku III. zákona č. 74/1930 Sb. z. a n. ve znění vládního nařízení č. 161/1933 Sb. z. a n., příslušníkům říšskoněmeckým. Výnos min. soc. péče z 27. prosince 1935, č. E-3260-27/12.

Ministerstvo sociální péče výnosem ze dne 2. října 1935, č. j. 40.062/III/E-1935, sdělilo všem svazům, zmocněným k výplatě státního příplatku k podpoře nezaměstnaných, že mohou vypláceti mimořádné podpory v nezaměstnanosti se státním příplatkem podle článku III. zákona č. 74/1930 Sb. z. a n. ve znění vládního nařízení č. 161/1933 Sb. z. a n. příslušníkům říšskoněmeckým za stejných podmínek jako příslušníkům československým, a to do 31. prosince 1935.

Ministerstvo sociální péče sděluje, že platnost

výše zmíněného opatření se prodlužuje, a to prozatím do 31. března 1934.

Upozorňuje se, že na příslušníky jiných států se toto opatření nevztahuje.

Kvota do fondu na podporu nezaměstnaných.

Výnos min. soc. péče z 27. prosince 1935,
č. E-3210-27/12.

Ministerstvo sociální péče vydalo o provádění vládního nařízení čís. 161/1935 Sb. z. a n. oběžník ze dne 25. srpna 1935, č. j. 36.000/III-E-1935, v němž upozornilo odborové organizace, zmocněné k výplatě státního příplatku, též na vládní usnesení ze dne 29. července 1935, směřující k tomu, aby finanční stav fondů na podporu nezaměstnaných se zlepšil.

Pokud jde o výši kvoty, již nutno odváděti z členských příspěvků do fondu na podporu nezaměstnaných, bylo odborovým organizacím na základě zmíněného vládního usnesení sděleno toto:

»Kvota do fondu na podporu nezaměstnaných musí býti odváděna ve výši aspoň 25% z členských příspěvků, vybíraných odborovou organizací. Toto ustanovení platí prozatím do konce roku 1935. Před koncem roku bude o této otázce znovu vládou rozhodnuto. Pokud svazy odvádějí do fondu kvotu vyšší, zůstává při ní. Do zmíněného fondu jest nutno očváděti také všechny částky, které se vyplácejí v jeho prospěch ze státní pokladny.«

Ministerstvo sociální péče Vás uvědomuje, že vláda ve schůzi, konané dne 22. prosince 1935, se usnesla, aby dosavadní úprava zůstala prozatím v platnosti (nepředbíhající dalšímu rozhodnutí) do 31. března 1934.

Kontrola osob podporovaných v nezaměstnanosti podle vládního nařízení č. 161/1933 Sb. z. a n. Výnos min. soc. péče z 29. prosince 1935,
č. E-3210-27/12.

Ministerstvo sociální péče vydalo o provádění vládního nařízení čís. 161/1935 Sb. z. a n. oběžník ze dne 25. srpna 1935, č. j. 36.000/III/E-1935, v němž odborové organizace upozornilo na vládní usnesení ze dne 29. července 1935 o přečkládání opisů poukazů na výplatu státního příplatku k podpoře nezaměstnaných (opisy poukazů jest nutno zasílati dvojmo ministerstvu sociální péče současně, kdy je odborové organizace vydají, resp. zasílají v dalším stejnopise své místní skupině).

Ministerstvo sociální péče Vás uvědomuje, že vláda ve schůzi, konané dne 22. prosince 1935 se usnesla, aby dosavadní úprava zůstala až do dalšího rozhodnutí dále v platnosti.

Časopisy.

Juristenzeitung (roč. 14, č. 22 a 23) dr. E. Glaser: Zinsfussregelung und Dienstverträge. — Dr. R. Marschner: Sozialpolitische und steuerrechtliche Massnahmen im Konkurse. — Dr. W. Butschek: Pensionsversicherungspflicht der Bar- und Kaffeehausmusiker und der Verkäuferinnen in Einheitspreisgeschäften.

Soudcovské listy (roč. 14, č. 12). Dr. Josef Frydrych: Jsou smíry v řízení před rozhodčími soudy nemocenských pojišťoven a před pojišťovacími soudy přípustné?

Právník (roč. 73, č. 1—3). Dr. Jiří Štross: Poměr § 47 úrazového zákona k § 1315 obč. zákona. — Dr. Jaroslav Janovský: Mají výměry nositelů veřejnoprávního pojišťování povahu instančních rozhodnutí? Rozhoduje o návrzích na restituci podle § 129 pensijního zákona č. 26/1929

nositel pojištění? — Dr. F. Kraus: O nároku všeobecných veřejných nemocnic na náhradu nákladů vynaložených na pojištěnce nemocenských pojišťoven.

Pensijní pojištění (roč. 13 č. 1). Dr. W. Schmiedl: Právní postavení nositele pojištění v opravném řízení.

Richterzeitung (č. 12, roč. XV): Dr. Ernst Woticky: Über den Charakter des Bedienungszuschlages in Gaststätten. — (Č. 1—2 roč. XVI.): Dr. Ervin Riedel: Das Vorzugspfandrecht der Steuern und Sozialversicherungsbeiträge. — Dr. Dominik Eisinger: Aus der Praxis der Gerichte: I. Hat die an sich unwirksame Kündigung nicht doch in gewissen Fällen Rechtswirksamkeit? (Váž. obč. 11516). II. Wann gilt die Kündigungserklärung nach Dienstvertragsrecht rechtlich als vollendet? (Váž. obč. 12364).

»Judikáty o nemocenském pojištění«. Státní tiskárna připravuje pod tímto titulem vydání práce min. rady dr. Viktora Mentzla. Sbírkata tato obsahuje uveřejněné i dosud neuveřejněné nálezy nejvyššího správního soudu pražského, doplněné dosud aktuálními nálezy vídeňského správního soudního dvoru; dále uveřejněná i dosud neuveřejněná rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně a vrchního pojišťovacího soudu v Praze. Roztržena jest podle zákonů a podle paragrafů a tam zase podle časového pořadí. Protože týž právní výrok se vztahuje někdy k více paragrafům, bylo ve prospěch věci nutno uvést jej na více místech. Sbírkata ona obsahuje dále přehled judikátů, týkajících se nároků pojištěnce a jeho rodinných příslušníků na bezplatné léčení a ošetřování ve veřejných nemocnicích jak z titulu pojištění povinného, tak i dobrovolného, dále t. zv. faktického, potom rodinného a konečně v případech, kde oba rodiče podléhají nemocenskému pojištění, avšak u různých pojišťoven. Zvláštění díl knihy věnován byl výhradně zákonu o Léčebném fondu veřejných zaměstnanců, na kterémžto zákoně vybudovány byly stanovy pro Léčebný fond zaměstnanců poštovních a stanovy Nemocenského pokladny státních drah. Další část tvoří judikáty, týkající se právního poměru lékařů k nemocenským pojišťovněm. Konečně obsahuje publikace ona soubor různých nálezů nejvyššího správního soudu převážně z práva procesního. Všechny nálezy obsahují právní výroky, jak je uvádějí sbírky Bohuslavova, Vážného a Budwejského. U mnoha z nich je otištěn nálež celý anebo zčásti. Tato sbírka vyjde v rozsahu asi 36 tiskových archů ve formátu velké 8° (17×25 cm) na jemném tiskovém papíru; bude dána do prodeje pouze v celoplátěné vazbě. Subskripční cena nebude pravděpodobně přesahovati částku 70 Kč včetně daně z obratu a poštovného. Závazné přihlášky řídití jest na Státní tiskárnu v Praze III., Karmelitská 6.

Josef Beránek, Sbírkata judikátů vrchního hornického rozhodčího soudu, Praha 1934. Nákl. Ústředí báňských revírních rad, cena 75 Kč. Beránkova sbírka judikátů vyplňuje dosavadní mezeru našeho pracovního práva: Jest nezbytným předpokladem stálosti judikatury, aby nižší instance měly v rozhodování nejvyšší instance bezpečnou oporu k řešení zásadních právních otázek, a tím čelily právní nejistotě, vyplývající z technické nemožnosti poznati právní názor nejvyšší stolice. Tím více jest toho třeba v právní praxi pracovního práva, jež pro poměrný nedostatek právní tradice, jednak i pro obtížnost interpretace norem, jež legislativně nejsou dosud uspořádány v jednotný celek, začasťe kolísala. Výšečí pracovních sporů, specifikovanou zákon-

nou normou a povahou sporů jest soudní praxe hornických rozhodčích soudů, jejichž nejvyšší instanci jest vrchní rozhodčí hornický soud v Praze.

Publikace Beránkova, jež jako tajemník Ústředí báňských revírních rad měl příležitost poznati bohatou judikaturu vrchního hornického rozhodčího soudu pražského, shora zmíněnou mezeru vyplňuje velmi vhodným způsobem. Judikáty jsou seskupeny podle jistých zásadních právních hledisek, velmi případně volených z obsahu judikátů a jsou doloženy citacemi i poukazy na zásadní rozhodnutí v té které otázce vydaná Nejvyšším soudem nebo Nejvyšším správním soudem, a doprovázeny zákonnými texty, z nichž právní názor judikátu vycházel. »Sbírkata judikátů« lze doporučiti k praktickému užití nejen samotným hornickým rozhodčím soudům, jež doposud ničeho podobného k dispozici neměly, ale také i odborovým organizacím, podnikovým závodním radám a závodním správcům, jimž všem poskytne velmi cenných informací o případných jejich nárocích. Dr. Budník.

Donucení ke smlouvě soukromoprávní. JUDr. a PhDr. Oldřich Koblížek. Sborník věd právních a státních, nová řada č. 9.

Autor v kapitole první obírá se podstatou smlouvy vůbec, jejíž vznik klade výlučně do sféry sociálních sil (sympatie, poznání prospěchu, vnější vlivy) a uvádívá a zhodnotív jí staticky, považuje ji za pojem čistě právní. Autor vytýká dále jednotlivé vývojové fáze a znaky, které smlouvu průběhem doby odlišily od jiných právních jednání a pojmu a daly jí určitý normní útvar: jednoduhost, jakožto běžný znak stoupajícího vývoje právního řádu (u primitivů splývá smlouva s obřady náboženskými), závazek plnění, který se po první objevuje v instituci manželské, dále souhlasný projev vůle obou stran, dnes ovšem v důsledku diktátu a normových smluv sporný, a konečně pojem závaznosti.

V kapitole druhé pojednává autor o soukromoprávní autonomii jednotlivce, jak jí ve smluvním procese tradovalo, zachovávalo soukromé právo občanské, jehož přednosti na půdě sféry společnosti jedinci autonomii smluvní vyhrazené (osobní a rodinné poměry, hospodářská a majetková činnost) vidí autor především v Jednotné stavbě myšlenkové spolu s jednotlivým zorným úhlem k životním procesům a výtvořím společnosti. Za druhé ve stálosti a trvalosti tohoto žulového a přesně konstruovaného základu právní společnosti ve spolek. Konečně doceneje i jeho způsobnosti býti trvalým uchovatelem konstantních hodnot velkého kulturního významu.

Kapitola třetí je věnována úvaze o pojmu donucení, jakožto jevu sociálnímu. Autor vychází ze stanoviska determinismu a vytýká, že volná činnost jedince je dána, resp. omezena jednak nutností jednati, uvědomením si této nutnosti jednání a konečně usměrněním vůle, kteréžto poslední promítá autor opětně trojmo průsečníkem hospodářských, politických a morálních sil.

Kapitola čtvrtá je věnována vlastní substanci úvahy a týká se pojmu právního donucení, pokud přichází v úvahu v prvých dvou stadiích smluvního procesu, totiž údobí poptávky a nabídky a za druhé údobí konsensu. Autor vychází z teorie Iheringošy, jehož formulace a rozlišení se dodržuje. Definuje pak právní donucení ke smlouvě jako normou právního řádu právnímu subjektu uložený závazek a povinnost uzavřítí určitou smlouvu. K dosavadnímu obsahu obligacího poměru, totiž povinnosti plnění na pod-

kladě konkrétního právního příkazu, k moci věřitelově nad dlužníkem a k výhrůžce náhradním nárokem přistupuje jus cogens, jus dispositivum a oběma těmito právními celky vytvořený další právní řád, jenž se projevuje v typech smluv diktovaných a normových. Je ovšem přirozeno, že v žádném případě nediktuje se celá smlouva, nýbrž jen určitá část a stranám ponechává se možnost smlouvu uzavřít, ovšem v intencích diktátu. Je-li tudíž jus cogens absolutním příkazem pro jednotlivé právní předpisy, tvoří diktát určitý komplex, jenž je částí celkového smluvního výtvaru. Naproti tomu smlouva normová je nadřaděna smlouvám individuálním.

V posledních kapitolách všímá si autor analogického smluvního diktátu, byť i relativně působícího, jež se děje se strany osob hospodářsky silnějších v jejich ovšem prospěch, zejména při smlouvě služební a nájemní a úvahu končí autor ukázkou některých smluv, zejména služební smlouvy firmy Baťa.

JUDr. Božetěch Pešek.

Socialistická idea je název nové knihy Hendrika de Mana, která právě teď vychází v nakladatelství Orbis. (Svazek XVII. Politické knihovny; přel. R. Šternová. Brož. 39 Kč.) Manovo jméno má v celém světě a také u nás známý zvuk. Jeho psychologie socialismu vyšla pod názvem »Duch socialismu« (Orbis), byla prohlášena za dílo, které se staví významem po bok Marxovu »Kapitálu« a je dnes již rozebrána. Druhá kniha »Cesty tvořícího socialismu« (Orbis) bude brzy rozprodána také. Svědčí to o zájmu, s jakým je Man u nás čten a sledován. Obsahovala-li první kniha kritiku marxismu, druhá etické zdůvodnění socialismu a sociologický rozbor příčin německého hakenkrajclerství, přináší jeho Socialistická idea pozitivní obsah de Manova humanitního socialismu, vyplývajícího z vývoje lidského myšlení. Autor, napsav tuto knihu, která je výzvou k ofensivnímu postupu socialismu, vrátil se opět na praktického politického života v Belgii, byl zvolen místopředsedou belgické socialistické strany a pověřen prováděním jím vypracovaného »Plánu« socialistického postupu. Kniha vyšla v roce 1933 v Německu a byla hned po několika dnech stažena úplně z knižního trhu a kritikům bylo zakázáno o ní psát. Koluje dnes jen v rukou velmi malého počtu lidí a měla konečně čest být spálena na veřejných místech všech větších německých měst.

Hans Kelsen: »O podstatě a hodnotě demokracie«. Politická knihovna, sv. 30., str. 108. — Nákladem Orbis vydaná úvaha v 10 kapitolách snaží se objasnit podstatu a metody demokracie, jakožto problému nejen v minulosti pro monarchismus, ale i v přítomnosti pro diktaturu buržoasie (fašismus), tak i pro diktaturu levého směru (bolševismus). Vychází-li autor, pokud právního hlediska se týče, z normativní teorie právní, je zajímavé, že s hlediska filosofického přiklonil se ke směru (sice také německému), jenž jádro věci klade do funkcionálního určení. Výhodiskem své úvahy učinil autor pojem idey svobody. a z něho plynoucí jednak představu heteronomie (panství cizí vůle), jednak ideu rovnosti a ze syntese obou pak vý-

znamné přeměny, které tvoří všechny možné formy státu: demokracie a autokracie. Pojímaje demokratický řád za uskutečněný řád podle idey svobody obírá se autor dalším tvořením resp. změnou tohoto řádu a vidí relativně největší přiblížení k ideji svobody v principu absolutní (nikoli relativní) většiny a přeměna pojmu svobody, která vede od představy bytí individua svobodného od vlády státu k představě účasti individua na vládě státu, jest mu současně hranicí obsahu pojmu demokratismu a liberalismu, a na místě svobody individua nastupuje pak svoboda sociálního kolektiva. V kapitole druhé obírá se ideálním (a kontrario reálním) pojmem »lidu«, jakož i jeho vztahu s hlediska právního řádu k vládě s jedné a k politickým stranám na straně druhé, při čemž dochází k závěru, podle kterého demokracie se mu jeví nezbytně a nerozlučně spojená se státem stran. V kapitole následující (parlament) luští úkol správné a účelné dělby práce při výkonu státní funkce zejména v tom směru, aby, pokud možno, nevznikalo buď skutečné či fiktivní omezení svobody. Pojednav pak o instituci referenda, imperativního mandátu, imunity, neodpovědnosti poslanců, dostává se autor k problému profesionálně stavovsko-organizačního zastupování, k němuž zaujímá stanovisko negativní. V kapitole sedmé rozlišuje účel autarkie v legislativní správě (exekutivě) v předpokladu současné demokracie v zákonodárství a v demokratické formě výkonu exekutivy. V tomto směru dožaduje se autor vytčení demarkační čáry, až po kterou má sahati sféra vlivu politických stran. Přesed pak k důkazu, že učení o svrchovanosti lidu je pouhá maska, ježto jediné je to vždy menšina, která ve skutečnosti tvoří vládnoucí vůli, z kteréžto závěru ovšem vyplývá pak problém demokracie v otázce kreače těchto vůdců, dospívá autor k úvaze o hodnotě svobody vůči pojmu jak demokracie formální (měšťácké), tak i sociální (proletářské).

Dr. Božetěch Pešek.

Novými cestami k většímu prodeji! je vůdčím heslem knihy Ing. M. Sutnara »Nové metody zvýšení prodeje a organizace odbytu«, kterou právě vydala Masarykova akademie práce a Čs. národní komitét pro vědeckou organizaci v nakladatelství »Orbis« (Praž XII.) ve sbírce »Práci k úspěchu«. Je to praktická a poutavě psaná sbírka příkladů, chyb a ztrát, kterých se v dnešní praxi dopouští. Není to kniha vědecká a proto neunavuje, je psána na podkladě vyzkoušených výzkumů a moderních metod. Její hlavní předností však je, že je to kniha, napsaná pro naše poměry, neboť přejímáním teorií z ciziny bylo již u nás způsobeno mnoho ztrát. Hlavní kapitoly nesou tyto názvy: Proč vznikla krize odbytu? — Nepochopený význam obchodu. — Co je to racionalisovatí prodej? — Je možno racionalisovatí maloobchod? — Chyby a ztráty v prodeji. — O trhu a organizaci odbytu. — Prodejní plán a odbytové předpoklady. — O reorganizaci podniků starších a o zavádění nových výrobků na trh. — atd. Ke knize je připojeno 12 diagramů. Brož. je za Kč 22.—, váz. Kč 26.—.

Vychází 20. každého měsíce. — Předplatné ročně Kč 20.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojišťovacího práva« ročně Kč 32.—, pro předplatitele časopisu »Odborové sdružení československé« Kč 12.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojišťovacího práva« Kč 18.—. Redakce, správa a výpravna v Praze I., Na Perštýně 11. — Majitel: Odborové sdružení československé. — Vydavatel a odpovědný redaktor Rudolf Tayerle. — Řídící redaktor Jaromír Hlaváček. — Tiskem Lidové knihtiskárny A. Němec a spol., Praha II., Hyberská ul. 7.

Novinová sazba povolena řed. pošt a teleg. 268.937-VII.-1927.